

**สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต
ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘**

๑. ขอบเขตการใช้บังคับ

- (๑) กฎหมายนี้มีผลใช้บังคับแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘
- (๒) กฎหมายนี้เป็นกฎหมายกลางที่กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการให้มีความชัดเจน
- (๓) หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ตามกฎหมายในการพิจารณาอนุญาต รับผิดชอบยื่น หรือจัดแจ้ง ต้องจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘
- (๔) กฎหมายนี้ใช้บังคับระหว่างหน่วยงานของรัฐกับประชาชนเท่านั้น แต่ไม่ใช้บังคับกับการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง และไม่ใช้บังคับกับกิจการดังต่อไปนี้
 - รัฐสภาและคณะรัฐมนตรี
 - กระบวนการพิจารณาของศาล การดำเนินงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ในชั้นกระบวนการพิจารณาของศาล การบังคับคดีและการวางทรัพย์
 - การดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
 - การอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - การอนุญาตในการปฏิบัติการยุทธการทางทหาร กฎหมายควบคุมยุทธภัณฑ์ และกฎหมายว่าด้วยโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน
 - หน่วยงานที่มีการตราพระราชกฤษฎีกายกเว้นให้ไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายนี้

๒. คู่มือสำหรับประชาชน

- (๑) เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่กำหนดรายละเอียดและขั้นตอนให้ประชาชนได้รับทราบ
- (๒) “ผู้อนุญาต” ต้องจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนในทุกงานบริการ
- (๓) “คู่มือสำหรับประชาชน” ต้องประกอบไปด้วย
 - หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำขอ
 - ขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต
 - รายการเอกสารหรือหลักฐานที่ผู้ยื่นคำขออนุญาตจะต้องนำมายื่นพร้อมคำขอ
- (๔) หน่วยงานของรัฐอาจกำหนดให้ประชาชนยื่นคำขอผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์แทนการมาด้วยตนเองก็ได้
- (๕) หน่วยงานของรัฐจะต้องปิดประกาศคู่มือสำหรับประชาชน ณ สถานที่ที่กำหนดให้ยื่นคำขออนุญาต และเผยแพร่คู่มือดังกล่าวทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- (๖) ประชาชนมีสิทธิขอสำเนาคู่มือสำหรับประชาชน โดยพนักงานเจ้าหน้าที่จะคิดค่าใช้จ่ายหรือไม่ก็ได้ แต่ถ้ามีค่าใช้จ่ายจะต้องระบุค่าใช้จ่ายเอาไว้ในคู่มือสำหรับประชาชน

๓. หน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการรับคำขอและพิจารณาคำขอ

เมื่อประชาชนยื่นคำขอ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบคำขอและเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องโดยจะต้องพิจารณา ดังนี้

- (๑) ถ้าคำขอหรือเอกสารหลักฐาน ไม่ถูกต้อง หรือไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบโดยทันที
 - กรณีที่สามารถแก้ไขคำขอ หรือยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วนได้ในขณะนั้น ให้ดำเนินการแจ้งให้ประชาชนผู้ยื่นคำขอดำเนินการโดยทันที

- กรณีที่ไม่สามารถแก้ไขหรือยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมได้ในขณะนั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการบันทึกความบกพร่องของรายการเอกสารที่จะยื่นเพิ่มเติม และต้องกำหนดระยะเวลาในการแก้ไขหรือการยื่นเพิ่มเติมไว้ พร้อมทั้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ยื่นคำขอลงนามในบันทึกนั้น โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมอบสำเนาบันทึกดังกล่าวให้ผู้ยื่นคำขอ เพื่อให้ผู้ยื่นคำขอเก็บไว้เป็นหลักฐาน

(๒) กรณีคำขอลูกต้องและแนบเอกสารหรือหลักฐานครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและผู้อนุญาตดำเนินการตามคำขอให้แล้วเสร็จตามขั้นตอนและระยะเวลาที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชน ทั้งนี้พนักงานเจ้าหน้าที่จะเรียกเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมอีกไม่ได้ หรือปฏิเสธที่จะไม่รับคำขอไว้พิจารณาโดยอ้างว่าเอกสารหลักฐานไม่ถูกต้องครบถ้วนนั้น ไม่ได้

(๓) กรณีผู้ยื่นคำขอไม่ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจ้งให้กลับไปแก้ไขนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องคืนคำขอ พร้อมทั้งชี้แจงเป็นหนังสือถึงเหตุผลในการคืนคำขอ

โดยผู้ยื่นคำขอมิสิทธิที่จะอุทธรณ์การคืนคำขอได้ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ผู้ยื่นคำขอได้รับแจ้งคำสั่ง

***ข้อยกเว้น** ถ้าหากมีกฎหมายใดกำหนดให้การยื่นคำขอต้องกระทำภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ยื่นคำขอก็ต้องยื่นคำขอใหม่ตามระยะเวลาที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดไว้

๔. ความรับผิดชอบของพนักงานเจ้าหน้าที่

หากในระหว่างการพิจารณาคำขอพบว่าคำขอนั้นไม่สมบูรณ์หรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขออนุญาตนั้นไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชน หรือตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แนะนำ หรือได้บันทึกในสำเนาบันทึกความบกพร่อง พนักงานเจ้าหน้าที่จะเรียกเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมไม่ได้ หรือจะปฏิเสธไม่รับคำขอไว้พิจารณาไม่ได้ เว้นแต่ความบกพร่องดังกล่าวเกิดจากความประมาทเลินเล่อหรือเกิดจากการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ผู้อนุญาตสั่งการดำเนินการตามที่เห็นสมควร และให้ดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยไม่ชักช้า

๕. หน้าที่ในการกำกับดูแลของผู้อนุญาต

(๑) เมื่อคำขอถูกต้องครบถ้วน ผู้อนุญาตจะต้องดำเนินการพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่ได้รับระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนและต้องแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่พิจารณาแล้วเสร็จ

(๒) หากผู้อนุญาตดำเนินการพิจารณาไม่แล้วเสร็จต้องแจ้งเหตุผลแห่งความล่าช้าเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอทราบทุก ๗ วัน จนกว่าจะพิจารณาแล้วเสร็จ พร้อมทั้งส่งสำเนาการแจ้งดังกล่าวให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) ทราบทุกครั้ง

(๓) หากผู้อนุญาตดำเนินการแล้วเสร็จตามที่ได้รับระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชน แต่ไม่แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายใน ๗ วัน หรือดำเนินการพิจารณาไม่แล้วเสร็จ แล้วไม่แจ้งเหตุแห่งความล่าช้า และไม่รายงานให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการทราบ ให้ถือว่าผู้อนุญาตกระทำการหรือละเว้นกระทำการเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น เว้นแต่จะมีเหตุสุดวิสัย

๖. การกำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบการดำเนินการที่ได้รับอนุญาต

(๑) ผู้อนุญาตมีหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการประกอบกิจการของผู้ได้รับอนุญาต และดำเนินการตรวจสอบให้เป็นไปตามกฎหมายที่อนุญาตให้ดำเนินกิจการดังกล่าว

(๒) หากมีผู้ร้องเรียนว่าได้รับความเดือดร้อนรำคาญอันเนื่องมาจากการประกอบกิจการหรือดำเนินกิจการของผู้ได้รับอนุญาต พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องรีบดำเนินการตรวจสอบและสั่งการตามอำนาจหน้าที่โดยเร็ว

๗. การจัดตั้งศูนย์บริการร่วม

ให้ส่วนราชการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมขึ้นภายในส่วนราชการ มีหน้าที่ให้บริการประชาชนในการรับคำขอ และชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการอนุญาตต่างๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน ในกระทรวงเดียวกัน มาไว้ ณ ที่เดียวกัน